

Bröllop i Nedåkra



Epost: brollop_nedakra@hotmail.com

Med Bröllop i Nedåkra vill vi skildra festligheter och kulturkrockar i Erborigien. Det är en berättelse om hur människor från olika delar av samhället och med olika syn på människorna och livet träffas och firar tillsammans. Det är en glädjefylld tilldragelse, en rolig fest, och vår förhoppning är att inte bara spelarna utan också rollerna kommer få en glad och trevlig kväll. Konflikterna och motsättningarna finns där, och vi vill ge en bild av spänningarna som kan finnas mellan olika grupper, men först och främst är det en fest och människorna har samlats för att tillsammans glädjas å brudparets vägnar.

Varje roll är en del av ett större sammanhang, varje individ är formad av sin plats i gruppen och sina relationer till alla andra. Varje roll kommer ha en bunt släktingar och vänner, och mycket av spelet handlar om relationerna till övriga roller, gamla och nya släktingar. Men varje roll är en individ, ingen roll är skriven för någon annan rolls skull, var och en har sin egen drivkraft och sin egen historia att berätta. Vi hoppas att ni vill berätta de historierna med oss.

Naronien

Landet bär namn efter sin grundare Nar som för mer än 1000 år sedan enade de ödesdyrkande stammarna till en fredlig stat. Han spred läran om asagudarna och grundade Erborigiens första stad Borgevid. Några århundraden efter Nars död blev man oense om rikets styre och Nars rike föll samman. Konung Arned utvandrade med sina trogna söderut och grundade Aralantha. Rander ledde sitt folk österut och grundade Randersmark. Kvar att styra Naronien blev "den svarte" fursten. Fursten förbjöd allt tal om gudar, allt tal om Nar och all skrivkonst, och istället återinfördes ödesdyrkan. Fursten hade sitt maktcentrum i Borgevid som han döpte om till Nemevid. Resten av Naronien styrdes av lydfurstar i de andra fyra städerna: Tere, Njarka, Triti och Gargul.

Under de följande 600 åren höll furstarna sitt järnhårda grepp över Naroniens folk trots strider mot både Randersmark och Aralantha. Styrkan i Naroniens här var vättarna men den stora massan bestod av tvångsvärvade människor. År 619 efter utvandringen ledde Varghuvud ett uppror i östra Naronien och störtade Gargulfursten. Det fria Östra Naronien, som idag leds av hövding Rannvi, gavs senare namnet Wenheim. Aralantha vann det andra slaget vid Nebreons slätt 622. Då föll Nemevid och dess furste och efter tre års belägring föll även Triti.

I dagens fria Naronien, där asatron åter regerar, styr prins Kei med säte i Borgevid, som återtagit sitt gamla namn. Triti stad är utlånat på 30 år till Wenheim, men resten av det gamla furstendömet lyder under prins Kei. I skydd av de västra och norra bergen står Tere och Njarka fortfarande okuvade.

Borgevid och Njarka

Ända sedan befrielsen har ett bittert ställningskrig pågått mellan Njarka och Borgevid. Ingendera sidan har tidigare varit särskilt angelägen om att gå till offensiv eftersom det sannolikt skulle innebära svåra förluster. Prins Kei har förbjudit all handel, men en intensiv smuggling pågår.

Nu har Njarka rustat en tredje här, bestående av välutrustade soldater och vättar som rycker fram söderut. Fronten flyttas, och frågan är om själva Borgevid kommer utsättas för belägring, eller om prins Keis här kan hålla stånd längre norrut. När inbördeskriget i Aralantha avblåstes för två år sedan, hoppades man på att man skall kunna få hjälp från söder om det skulle bli nödvändigt. Den enda hjälp som hittills kommit är dock inbördeskrigets förlorare; Den namnlöse, fd konung Mornam, som tillsammans med sin förvisade här intog en av Njarkas borgar strax före midvinter 634 men sedan tycks ha slagit sig till ro. Kriget mellan det fria Naronien och Tere har avstannat och försiktiga fredstrevare har tagits för att enas mot den större fienden Njarka.

Borgevid

"Den som tittade bortom sig själv kunde se att staden hade växt, och blivit än mer välmående under de senaste åren. Borgevid lockade lyckasökare från när och fjärran. Här trängdes ädlingar som flytt Mornam med ädlingar som stått trogna Mornam, och som flytt när Nars ätt vann kriget i söder, här fanns flyktingar från Njarka, handelsmän från Lombarerna, grupper om randerska ädlingar ivriga att få sluta sig till prins Kei och vinna slagfältets odödliga ära nu när deras eget lands vapenära låg i djup, men helande sömn efter det olycksaliga kriget för sju år sedan, lärde från alla länder som sökte svunna kunskaper i skrifterna, ja alla kom de till Borgevid i hopp om lyckan och gudarnas gunst. Stämningen i staden kunde liknas vild, men även sorgsen för på en som nådde sina mål fanns det tio där drömmarna blivit till ingenting, och som behövde tröst för att bära på smärtan."

Av Patrik Oksanen, ur texten "Möte i templet".

Borgevid är det fria Naroniens huvudstad, härifrån styr prins Kei landet. Prinsen är en omtyckt härskare, änklings till frihetskämpe Varghuvud. Borgevid är både Erborigiens äldsta och största stad, och här finns mer än det som möter ögat vid en första anblick. Här finns biblioteket som är ett av de få ställen där böckerna överlevt ödesprästernas bokbål, och templet där översteprästen Derion Dahl har sitt säte. Under staden finns katakomber som ingen riktigt vet vart de leder.

Staden är en knutpunkt. Resande söderut, på väg till Aralantha, kan här stanna och handla nytt, sälja och lyssna på skvaller. För resande norrut kan den framstå som en civilisationens sista utpost på vägen mot den ogudaktiga vildmarken. För invånarna själva, de som bodde i staden under ödestron och som bor där ännu under nytt styre, är Borgevid måhända slitet, måhända under belägringsshot, måhända på sistone ännu mer fyllt av främlingar, men det är deras hem.

Njarka

Det vackra och karga furstendömet Njarka ligger i den allra nordligaste delen av Naronien, vid kanten av Grå bergen och naturen utgörs mestadels av fjällandskap. Mitt i den väldiga staden ligger det mäktiga ödestemplet, och det är här Njarkas

furste med sina närmaste, förutom prästerskapet, huserar. Ett par tusen vättar bor i staden och utgör en viktig del av Njarkas här. Njarka är en sluten stad, om natten råder utgångsförbud och för att komma in och ut används passersedlar.

Njarkas rikedomar grundas på förekomsten av järn och salt i bergen. Jordbruket är magert men tack vare Bokfurs bördiga omland så är furstendömet självförsörjande under normalgoda år. De senaste åren har det dock rått svält i Njarka. I Njarka finns bara två stånd: de fria och de livegna. Bland de fria högakts de 30 markherrarna och deras familjer samt administratörerna mest. All mark i Njarka förvaltas av furstens utsedda markherrar. De markherrar som får sitta i furstens råd tituleras markfurste. Allt folk på landsbygden är livegna, både bönder och hantverkare. Namnkulturen är något skild från övriga Erborigien då gudanamn ej förekommer och son-/dotternamn bara bärs av de fria. Livegna tilltalas bara vid förnamn och ev. gårdsnamn. Ödesprästerna lämnar sitt efternamn bakom sig då de prästvigs. Markherrar tar sig ett tillnamn då de får sin titel och detta tillnamn bärs sedan av alla efterkommande så länge marken innehåses av slakten. Om slakten skulle förlora markherreämbetet så förlorar de också rätten till namnet.

Ödestron

Ödestron förespråkar att var och en ska acceptera sitt öde och inte sträva efter att ändra sin situation, eftersom allting redan är förutbestämt. Vad som verkligen är en människas öde är dock fördolt för alla utom de invigda - prästerna.

Att acceptera sitt öde handlar om att hitta sin plats i världen och sedan uppfylla den helt och hållet. Är det ens öde att vara bonde, så ska man göra sitt bästa för att bli en duktig bonde, är det ens öde att vara handskmakare så ska man göra de bästa handskar man kan.

Man offrar till ödet för att det skall vara gott mot en. Hur illa man än har det finns det ju också alltid de som har det värre och offret är därför också ett tack för att man inte fått ett värre öde.

Den som fyllt sin plats i livet kommer att ingå i den eviga väven medan den som inte gjort det kommer att slitas ur väven för att på nytt vävas in och genomgå ett nytt liv med lidande. De som rivs ur väven tar även med sig andra trådar som de sammantvinnats med, därför är det ett hårt socialt tryck att man ska uppfylla sin plats. Den som försöker göra uppror mot sitt öde kommer att helt ryckas ur väven och tråden eldas upp, de kommer att aldrig ha existerats och har ingen plats i den eviga väven.

Ödestron har använts för att passivisera folket och få alla att acceptera sitt öde och det rådandet styret. I Njarka har ödestron och dess förespråkare ödesprästerna ett starkt grepp om folket. Läs- och skrivkonst är strängeligen förbjudet och de enda som har rätt att lära ut det är prästerna. Varje präst har sin egen tilldelning av människor som noggrant övervakas. När man som nioåring en gång blivit inskriven i samhället är det omöjligt att lämna det utan att det får ödesdiga konsekvenser för de nära och kära. Samma kontrollsystem har furstarna använt sig av för att försäkra sig om att alla soldater är trogna.

Under de senaste åren har ödestron ändrat karaktär, prästerna har övertagit styret av staden och jagat fursten på flykten. Översteprästen har sedan flera år tillbaka låst in sig i ödestemplet, mörka varelser har siktats i markerna, och fler människor än vanligt har plötsligt försvunnit. Prästerna talar inte längre om ödet utan propagerar

för en ny ordning som skall komma.

Asatro och nytänkande i Borgevid

Det är inte längre ödestron som styr Naronien, och bland de som inte kunnat anpassa sig till den nya tiden är få kvar i staden Borgevid. I Borgevid sitter översteprästen Derion Dahl, härifrån styr Nars ätts gunstling prins Kei, här gäller det att ta för sig och välkomna det nya om man ska kunna ta sig fram. Ödestron är ett mörkt kapitel i historien, och kunde man låtsas att den inte hänt vore det bäst för alla parter, verkar många tycka. Den tjugooåttonde i Lieting, augusti, är Befrielsens dag, en dag som firas med mat, mjöd, hjälteberättelser och offereldar som en påminnelse om de onda åren.

Visst lever ödestron ännu kvar i språket, visst händer det att ett "det som sker det sker" slinker ur någon, men ännu hellre slänger sig folk med "Vid Tor!" eller "Tyrs blodiga hand!" och försöker se ut som om de vet vad de pratar om. De unga har det lättare än de äldre, men det är få som inte skyndar sig att försäkra sin trohet till det nya styret.

Den aralanthiska kyrkan har slitits sönder av inbördeskrig under flera år, och missionsniten har mattats. Men det har ändå funnits aralanthiska präster i Naronien och Borgevid, tillräckligt för att hålla i blot och ta hand om de som dör och de som föds. De har också utbildat naronska präster, och kyrkan verkar och är aktiv.

Namn med gudakoppling har inte funnits i Naronien på många många år, men den nya tidens naronier har börjat ändra på det. Vissa har till och med bytt namn i vuxen ålder, lagt till ett prefix med Tor- eller As-, eller ändrat sina halvstora barns namn. Man lyssnar på lycksökarna från Aralantha, och försöker i mångt och mycket låta som dem. Namnen på veckodagarna har ändrats från de ödestroende till de asagudsinspirerade som gäller i Aralantha. Måndag, tversdag, ödesdag, tröstedag, fridag, lögardag och söndag heter därför numera måndag, tyrsdag, odensdag, torsdag, frejasdag, lögardag och söndag. I alla fall när man kommer ihåg det?

Rykten om Lokesdyrkan i Njarka oroar Borgevidarna. Om Lokesdyrkan vet de egentligen inte så mycket, men förstår att det är något farligt och ont, som vill förstöra det vackra, fria Naronien de älskar.

Familjerna Köldgrip och Nattfroste

Köldgrip och Nattfroste var båda aktade adelsätter med furstens gunst och förtroende. Godsen Högbacka och Ängsbyholm var rika och välmående, och de styrde sina underlydande bönder väl.

Utåt sett var de trogna fursten, men det fanns de som arbetade för frigörelse från ödesprästernas ok. De asatroende kämpade i hemlighet, men motståndsrörelsen blev brutalt krossad 627.

Styret i Njarka ändrades, tiderna blev sämre, och ödesprästernas makt ökade. Huvudmannen för Köldgrip, markfurste Eskil Tryggveson Köldgrip, försvann 630 tillsammans med ödesfursten, och sedan dess har prästerna styrt staden. Köldgrip och Nattfroste hade svårt att anpassa sig till det nya styret och det kom inte som någon överraskning då de hösten 632 blev beordrade av en vandrare, en av ödesprästernas fruktade hantlangare, att lämna sina gods. Men färden gick inte till

det ökända fångelset Vinterborgen och stupstocken. Istället blev de återförenade med släktingar från den krossade motståndsrörelsen, och medförda på en lång och strapatsrik flykt som till slut förde dem till den lilla byn Nedåkra i Östra Naronien. De alltför gamla och svaga dog av umbäranden, och en vinter tillbringades i den sägenomspunna dvärgastaden Städets Stad. Den första gruppen landsflyktiga kom fram våren 633, medan de sista nådde fram först för ett år sedan, 634.

Flyktingarna är adelsmän och -kvinnor, vana att leda livegna bönder under ett starkt styre. Att själva bruka jorden och sköta hushåll under knappa förhållanden har inte varit lätt för dem. Arrendebönderna i byn Nedåkra ser sig som fria medborgare av Wenheim, inte som lydiga livegna i Östra Naronien. Marken ägs av Friggsprästinna Skare Nattfrost, men att få något ur den och få det att räcka till både Nedåkrabor och de landsflyktiga har visat sig svårt. Det blir inte lättare av Köldgripars och Nattfrostars bördstolthet, men man lär sig sakta om än motvilligt. Det har påbörjats nybyggen, men fortfarande lever de flesta inträngda alltför många på varje gård.

Redan innan evakueringen flydde folk undan ödesfursten. Tara och Tirfing Köldgrip och deras dotter Ragna flydde och bosatte sig i Borgevid. När övriga släkten nådde Wenheim fick de återigen kontakt, till allas stora glädje. Ragna ska gifta sig med någon pojke från Borgevid, och brudens moster Vanja organiserar bröllopet. Nu är ju inte lilla Nedåkra nånting alls jämfört med släktens eget Högbäcka, men nog ska man kunna bjuda de där Stenbräckarna ordentligt, i alla fall. De är ju inte adel, men deras pengar gör dem till en god allians, så det är viktigt att göra ett gott intryck.

Familjen Stenbräcke

Bland de som lyckats anpassa sig till den nya tiden i Borgevid finns familjen Stenbräcke. I det gamla Nemevid var de stenhuggare, ett lag starka människor som bröt sten till husen och murarna i ett stembrott inte långt från staden. När Nemevid befriades från ödestrons förtryck så kunde driftiga personer göra sin lycka.

Sådan var Ylva Stenbräcke som med hjälp av sin bror Rimmer och kusinen Siri påbörjade Stenbräckes karriär som framgångsrika borgare. Direkt efter befrielsen flydde många människor som stött den tidigare regimen och ett antal hus blev stående tomma. Stora delar av Borgevid var i stort behov av upprustning. Stenbräckes övertog övergivna palats, byggde om dem och hyrde dyrt ut många små rum till alla de lycksökare som efter Naroniens befrielse strömmade till Borgevid. Stenbräcke har numera kommit långt från sitt slit i stembrottet.

Nu har Torgeir, sonson till Ylvas bror Rimmer, hittat en flicka att gifta sig med, Ragna Köldgrip. Visserligen är hon från Njarka, där ödestron ännu styr, men hon flydde ju därifrån för några år sedan, och det talar ju för henne. Hon och hennes mor Tara handlar med päls, och det går bra för dem. Dessutom är de adliga, visserligen Njarka-adel, men släktvapnet gäller ju ändå. Och så har visst familjen kontakter i Wenheim, och ett gods, Nedåkra, nära staden Gargul, där bröllopet kommer att stå. På det stora hela verkar det vara ett bra parti, från Stenbräckes synvinkel, till och med så bra att stora delar av släkten reser ända till Wenheim för att vara med om bröllopet. Eftersom det också börjat gå otäcka rykten om att Njarkas här rycker fram på väg mot Borgevid verkar det som en bra idé att resa bort från staden ett litet tag, åtminstone tills man ser hur krigslyckan går.

Bröllopet

Bröllopet är bestämt till sista helgen i månaden Förstesådd år 635. Ceremonin hålls av brudens kusin Friggsprästinnan Skare Nattfrost i ett av de större husen i Nedåkra, där i vanliga fall Vanja bor tillsammans med Tea och Bark och deras barn. Gästerna anlände ett par dagar innan bröllopet, och har varit inkvarterade i olika hus i byn. Även om vissa är skeptiska till sina nya släktingar, eller hyser agg till sina gamla, så håller man god min. Det här är kärlekens dag, en dag för fest och glädje.

I korthet kommer bröllopet att gå till som följer:

Var och en av gästerna har enligt god naronsk sed tagit med sig en småkaka eller sötsak. Dessa läggs i två korgar, en för männens kakor och en för kvinnornas. Var och en ska sedan äta en kaka, och bara en, från den korg man inte lade sin egen kaka i. Vidskepelse säger att ens öde kommer sammanlänkas med den vars kaka man äter.

Vid festen finns också en liten väv som satts upp, där bröllopgästerna kan väva in en tråd- eller tygbit, en gammal naronsk sed som numera fallit ur bruk i Borgevid. Väven blir till ett minne från bröllopet för brudparet. Den som önskar brudparet olycka i livet kan väva in en kvist eller något annat otrevligt i väven.

Festligheterna börjar med lekar och upptåg, där alla som kan deltar. Bröllopparet är iklädda ceremoniella (och mycket heltäckande) underkläder, och efter lekarna skiljs de åt. Alla kvinnliga gäster hjälps åt med att klä på bruden hennes kläder i ett rum, och de manliga gästerna gör det samma med brudgummen. Var och en förväntas ge brud och brudgum ett gott råd på vägen.

När brud och brudgum är iklädda bröllopskläderna är det dags för vigseln. Efteråt dukar de yngre släktingarna fram festmaten, och man sätter sig till bords. Under måltiden skänker båda släkternas överhuvud varsina gåvor till brudparet. Måltiden avslutas med att brudparet dansar bröllopsdans, vilket följs av att alla dansar tillsammans. Dansandet pågår tills dansare eller musiker tröttnar, och i åtminstone de första danserna deltar alla som kan stå upp. Det hela övergår sedan i valfritt festande, och innan den sista gästen somnat följs brudparet till sovrummet. Därefter festar man natten igenom eller tills vinet tar slut.

Klädedräkt

Det är en bröllopsfest, där alla har på sig det finaste de har. Medlemmarna av slakten Stenbräcke har gott om pengar, har haft gott om tid på sig att förbereda sig inför festen och är mycket angelägna om att imponera på sina blivande släktingar. De är dock fortfarande inte adel, och påverkas i sitt klädval av sin arbetar- och borgarbakgrund. Kläder från Borgevid är något senare i snittet, närmare högmedeltid, än kläder från Njarka. Stenbräckarna har också gott om vackra smycken, band och andra utsmyckningar på sina kläder.

Köldgriparna och Nattfrostarna är adel, och det syns på deras klädsel. Men de kläder de har är det de fick med sig i flykten, och de är både gamla och har varit med om en del. Kläder från Njarka är av en tidigare typ, närmare tidig medeltid, och med mer och dyrbarare material men inte lika mycket utsmyckningar. Medlemmar av ätterna Köldgrip och Nattfrost har ofta släktvapnet på sina kläder, och överhuvudtaget är broderier populära.

I hela Naronien bär gifta personer mer heltäckande kläder än ogifta. För mer information om klädkultur i Erborigien se texten "Rollspel i Gyllene Hjorten" på

hemsidan.

Praktiskt

Samling sker 15.00 27/4 i Rasbokils hembygdsgård i Uppsala för presentation av roller och sista genomgång. Mat serveras runt 19.00 (ät innan ni åker till lajvet). Spelets bryts sent på kvällen. Det finns möjlighet att övernatta på golvet i lajvlokalen. Kontakta oss om ni vill stanna över natten.

Betala genom att sätta in 210 kr (medlem) eller 250 kr (icke-medlem) till PG 50 66 19-6 senast den 31/3 (därefter förseningsavgift 50 kr). Observera att vi bara har plats för 30 deltagare, först till kvarn gäller baserat på inbetald avgift.

Deltagarmöte söndagen 7/4 på Hällbygatan 36, ingång från gaveln. Spelare av roller i Stenbräcke ska komma kl 10, Nattfrostar & Köldgripar kl 11.30. Mitt på dagen har vi gemensamma övningar och äter lunch. Mötet slutar 15.30 för Stenbräcke och 17.00 för övriga.

En småkaka eller godsak ska varje deltagare ta med sig att ha på lajvet.

Vägbeskrivning: Kör väg 288, Östhammarsvägen, mot Rasbo. Sväng vänster mot Rasbokil, kör tills du passerat Rasbokils kyrka. Sväng höger vid skylt mot Kölinge. Det kommer en tvär högerkurva. Sväng vänster mot Jobsby, efter den lilla varningsskylten för vägkorsning. Efter en halv kilometer syns en röd villa på höger sida. Nedåkra gård ligger alldeles bakom villan. Busshållplatsen utanför heter "Kölinge Hembygdsgård". Tyvärr går det inga bussar till den hållplatsen på helger. Totalt är det 2,5 mil från Uppsala, och tar runt 45 min att köra.

Bussförbindelser: Buss 886 går från Uppsala busstation kl 13.30 och kl 14.30. Hör av er till arrangörerna om när ni åker, så kommer vi och hämtar er vid busshållplatsen Rasbo-macken. Hem lördag kväll går det en buss 811 kl 22.40 och en nattbuss 811 vid kl 01.20, från Rasbo-macken. På söndag morgon går buss 886 kl. 9.05, 9.30 och 10.30 från Rasbo-macken.

Texter från hemsidan, <http://www.larp.com/hjorten>, som kan vara intressanta:
Introduktion till Erborigien

- länder: [Naronien](#) ([Wenheim](#))
- folk: [naronier](#)
- [historia](#), [natur](#), [diverse](#)

[Rollspel i Gyllene Hjorten](#)

Texter om Erborigien

- [Kalender, högtider och månader](#)
- [Njarka](#)
- [Låget i Wenheim 630](#)
- [Gudarna och Nar](#)
- [Högtider och riter](#)

Arrangörer

Mail: brollop_nedakra@hotmail.com
Cilla de Mander 018-25 12 46
Ann-Britt Florin 018-51 13 18
Kristina Jagell 018-12 78 40